

Podvig Zasavcev: kako so Prometeja Rudarja spravili na Špicberg (FOTO)

reporter.si/clanek/magazin/prometej-rudar-stoji-na-spicbergu-foto-829642

Magazin

Igor Gošte 29. nov. 2020 15:13

Z dvigalom so ga dvignili z najnižje in najbližje točke direktno na vzpetino. -
Foto: David Krajnc

O pomniku rudarstvu in industriji v Trbovljah sem prvič slišal kakšno besedo pred dvema letoma, ko sem sedel v pisarni tedanjega direktorja Delavskega doma Trbovlje mag. Zorana Pozniča. Idejna očeta kipa sta sicer nekdanji direktor rudnika Ivan Berger in energetik Karel Vukovič. Prepričana sta bila, da bi znal biti ogromen kip Prometeja rudarja res pravi pomnik vsega, kar je rudarstvo dalo Trbovljam, Zasavju in Sloveniji. Pred osamosvojitvijo z rudarstvom povezana industrija (denimo STT- Strojna tovarna Trbovlje) pa tudi nekdanji Jugoslaviji.

A ko je akademski kipar Zoran Poznič prestopil prag kulturnega ministrstva v času prejšnje Šarčeve vlade, se je zdelo, da so vsi kar malce pozabili na ta projekt, ki naj bi se uresničil pod taktirko Pozniča. Le kdo drug bi se lotil tega projekta, se je takrat spraševal marsikateri Trboveljčan. Vedeli so, da je v času svojega vodenja Delavskega doma Trbovlje na noge postavil kar nekaj uspešnih projektov. Omenimo svetovno priznani

festival Speculum artium v okviru Trbovlje novomedijsko mesto (TNM) in nenazadnje tudi zelo dobro obiskani virtualni muzej rudarstva, ki je našel svoj prostor kar v prostorih pod odrom ene najlepših kulturnih dvoran pri nas.

Pozniču je uspevalo, Delavski dom Trbovlje je postal prepoznan kot prostor, kjer se rojevajo in uresničujejo nove ideje. „Na, zdaj je šel pa v Ljubljano, v politiko,“ je takrat marsikdo v Trbovljah razočarano pomislil, tudi z delčkom ponosa, da bo za slovensko kulturo zdaj skrbel njihov rojak. Na srečo (za ta projekt), če se malce pošalimo, je po padcu Šarčeve vlade Poznič ostal brez zaposlitve. Ne pa brez dela.

Izpod njegovih rok je maja iz železa, pobranega iz nekdanjih rudniških rogov začel nastajati Prometej Rudar. Sestavljajo ga kosi iz sto, tudi sto petdeset in več let stare rudarske opreme in so potemtakem ne samo rudarske, ampak tudi relikvije trboveljske industrijske dediščine. Rasel je, od maja letos naprej, vsak mesec za kak meter in nekaj ton, v enem uspešnejših trboveljskih podjetij Kovit, kjer nadaljujejo bogato trboveljsko industrijsko tradicijo. Na tej povezavi si lahko ogledate pogovor s Pozničem in Marjeto Hribar, ki je Prometeju Rudarju izdelala srce.

Povezava do oddaje Med rudarji- Prometej, pomnik rudarjem:

Marjeto Hribar smo pred dvema letoma predstavili tudi v tiskani izdaji Reporterja. Takrat smo prikazali njeno umetniško delo, ustvarjanje nakita, mila in drugih unikatnih izdelkov iz zasavskega premoga ali kuolma, kot premogu rečejo v Zasavju. Povedala mi je, da ji je v veliko čast, da je lahko sodelovala s tako dobro ekipo, ki ji je zaupala izdelavo srca. Srca iz premoga. Srce je sestavljeno iz dveh polovic, prva polovica je moška, torej za vse sinove, očete in dedke, ki so stoletja pod zemljo kopali premog, druga polovica je namenjena hčeram, mamam in ženam, ki so stoletja dan za dnem s strahom čakale, ali se bo sin, oče ali mož rudar srečno vrnil iz jame.

Potem ko je bil konec novembra več kot osemmetrski kip Prometeja Rudarja dokončan, je bil pred ustvarjalci še en velik podvig, prevoz od proizvodnje hale Kovita do Špisberga. Tako kot je bilo predvideno, je šel Prometej Rudar v petek, 27. novembra na kilometrsko pot na Ostri vrh oziroma na Špicberg nad Trbovljami. Z ne prevelikim velikim kamionom, saj do vrha vodi ozka enosmerna cesta, so ga uspešno pripeljali na lokacijo, s katere bo podnevi gledal, ponoči pa svetil po trboveljski dolini.

Osemmetrski kip zdaj, ko stoji vsem na pogled, zagotovo uteleša spoštljiv spomin na 250-letno rudarsko zasavsko tradicijo in na industrijo, ki je bila v tem mestu še kako doma in deloma na srečo še vedno živi. Sicer bi tudi kip težko izdelali. Pa so ga.

Vesna Jesih, predsednica TNM nam je povedala, da celotna investicija, ki zajema izdelavo in postavitev kipa, odkup zemljišča in še nekateri drugi stroški znaša okoli 45 tisoč evrov. Precej denarja so že zbrali, še vedno pa jim ga za poplačilo vseh računov manjka okrog 16 tisočakov. Zato v Društvu Trbovlje novomedijsko mesto, ki bdi nad tem projektom, prosijo vse: tiste, ki so že obljubili pomoč in druge, ki so pripravljeni pomagati, da nakažejo denarne prispevke na spodnji račun:

***Društvo Trbovlje novomedijsko mesto, Trg svobode 11a,
IBAN prejelnika: SI56 6100 0002 4000 184,
namen: donacija za kip Rudar.***

V pomoč zbiranju sredstev je izšla tudi knjiga Rudarjeva hči- Svetilka, avtorice Milene Anđelić Đukić. Knjiga je na voljo za 21 evrov in jo lahko naročite na: drustvo.tnm@gmail.com. Knjigo in pesniško zbirko lepšajo ilustracije Nastje Abdič in Irene Krošel. H knjigi krasno pristajajo knjižna kazala Marjetke Hribar po ceni 12 evrov. Knjižna kazala so v omejeni količini. Knjigo bo poleg bogate vsebine krasilo tudi izjemno srce, ki ga je ravno tako dizajnirala in umetniško ustvarila za ta namen Marjeta Hribar.

Še to. Kip so na Špicberg prepeljali zavitega v folijo. Tako zaviti bo ostal vse do uradne otvoritve, ko bo le- ta zaradi epidemije mogoča. Že sedaj, kar smo lahko opazili ob našem obisku, pa si ga je ogledalo že kar nekaj občanov. Ko bo čas, bodo pot njega tudi lepo označili.

Foto: Igor Gošte - **Takole kip Prometej Rudar gleda na Trbovlje**

-
-
-
-
-
-
-

zasavje

,

rudarstvo

,

kip

,

zoran-poznič

,

marjeta-hribar

,

prometej-rudar

,

špicberg

,

ostri-vrh

,

vesna-jesih

